

MĚLNICKO 2006

STUDENTSKÝ VÝZKUM KRAJINY

Škola života...

... říká se často a starší mi dají za pravdu, že je to škola dost tvrdá.

Tak co byste řekli tomu, kdyby vás vaši učitelé místo sezení v lavicích vzali ven do přírody, abyste si sami zkusili pozorovat ptáky v přirozených hnízdištích, nalovit a popsat „brebery“ v bahně slepých ramen, přijít na kloub tomu, proč a jak se v přírodě šíří nové nebezpečné druhy rostlin, vysledovat ze starých map a pozorování, jak se změnila krajina (kterou společně procházíte) za posledních 300 let, navštívit lidi, kteří bojovali proti bezpráví, trpěli v kriminálech a společně s jejich vyprávěním znovu prožívat vše temné i naděje plné, co zažili. Kdybyste zkusili zjistit, kolik z lidí, které denně potkáváte na ulici, v supermarketu, nebo ve škole, by bylo schopno druhým při nehodě zachránit život, třeba jenom prostým uložením na záda, kdyby to bylo potřeba, nebo kdybyste si zkusili vzít kameru, mikrofon, dívat se kolem sebe a pak natočit film, který bude o okolní krajině vyprávět tak, aby při tom divák neusínal?

Ríkáte si fajn?

A co kdybyste se při tom museli brodit dvoumetrovými koprivami, nabrali si již podesáté do bot při odbírání vzorků, vyslechli si nadávky od rybářů, protože jim svými výzkumy prostě plašíte ryby, uléhali zalití potem po mnohakilometrovém bloudění s batohem na zádech mezi skalami nahoru dolů, když jste se marně snažili najít cestu, která již sto let neexistuje, kdybyste desátou hodinu seděli u magnetonu a počítače přepisujícíe doslova půldenní rozhovor, vstávali v pět hodin ráno, abyste stačili pořídít ten správný záběr východu slunce, kdyby vám již padesátý člověk řekl, ať ho svými otázkami neotravujete, že nemá čas a vy jste byli unavení, měli hlad a někdy i pocit, že všechno by bylo lepší, než tohle...

Ríkáte si ani náhodou?

Tak si přečtěte, jak se u nás na škole učíme a co jsme v rámci projektu Mělnicko 2006 všechno zjistili a zažili. A pokud vás to zaujme, podívejte se také na www.prirodniskola.cz ... a držte nám palce.

Mgr. František Tichý

ředitel Soukromého reálného gymnázia Přírodní škola, o. p. s.

Práce vzniklé v rámci projektu Mělnicko 2006

- 1) Vliv povodní na ekosystémy slepých ramen na Mělnicku** (Mártin Sládeček, Karel Švarc, Tomáš Göndör, Jakub Chaloupek, Jakub Lhořan, Karel Kudláček, Nikola Kapic, Jonáš Didunyk, Petr Dohnal, André Langer, Martin Třešňák, Tomáš Miklovič)
odborní konzultanti: RNDr. Marek Matura, Mgr. František Tichý
- 2) Vývoj kulturní krajiny Kokořínska** (Michal Sikyta, Adam Rajčan, Michal Kopenc, Tomáš Kudera, Tomáš Peterka, Vojtěch Mazanec)
odborný konzultant: Vojtěch Barták
- 3) Příběhy bezpráví** (Marie Hrdinová, Julie Machoňová, Dominik Radina, Ondřej Svoboda, Jaroslav Burdych, Petra Kодиšová, Lutfia Drastilová, Markéta Dlouhá, Saša Brabcová, Kateřina Mírná)
odborný konzultant: PhDr. Hana Havlůjová
- 4) Dokumentární film** (Martin Havlík, Tomáš Žatečka, Vojtěch Mucha, Martin Sochor, Martin Fürst, Martin Míčka)
- 5) Průzkum pro Český červený kříž** (Michaela Kubcová, Kateřina a Barbora Jindrovi, Lukáš Beneš, Daniel Pražák)
odborní konzultanti: Mgr. et Mgr. Vladka Bartáková, Mgr. Mária Lazarčíková
- 6) Setkání s krajinou Mělnicka prostřednictvím výtvarného umění** (Jana Kopejtková, Ondřej Solníčka, Lukáš Hoch, Lenka Úvívzlová, Barbora Němečková)
odborný konzultant: Mgr. Helena Petržílková

Příběhy bezpráví ze středních Čech

Marie Hrdinová (14 let) a Kateřina Mírná (16 let)

Áčkoliv období komunistického režimu už dávno pominulo, s jeho neblahými důsledky se potýkáme dodnes. Mladší generace si asi sotva dokáže představit, jak tehdejší doba vypadala. Proto jsme se rozhodli zapojit do celorepublikového projektu Příběhy bezpráví – komunistické Československo (pořádaném Člověkem v tísní - společností při ČT, o. p. s.) a vytvořit práci, která alespoň částečně období komunistické nadvlády osvětlí.

Dospěli jsme k závěru, že nejlepší cestou k získání informací bude přímý kontakt s osobami, kterým komunistický režim nějakým způsobem ublížil, ať už z majetkového nebo osobního hlediska. Na základě rozhovorů s těmito lidmi a studia archivních materiálů jsme vytvořili výstavní panely, které jsme poprvé představili veřejnosti v rámci pořadu Básníci za mřížemi. Znamenají moci u příležitosti Dne památky obětí komunistického režimu (27. června 2006) v kostele sv. Petra a Pavla na Mělníku. Souhrn naší práce bude publikován v publikaci Příběhy bezpráví, kterou připravuje organizátor projektu.

Prvním pamětníkem, s nímž jsme vedli rozhovor, byla Růžena Sojková, která v padesátých letech 20. století přišla o jednoho z nejbližších lidí ve svém životě. Komunisté jí uvěznilí a následně popravili tatínka. Její rodině pak zabavili všechny majetek. Po roce 1989 byla rodině Růženy Sojkové většina majetku vrácena, ale ona má dodnes kvůli minulosti problémy a se ztrátou svého otce se pravděpodobně již nikdy nesmíří. Dnes žije ve svém domku a i přesto, že je důchodkyně, nadále pracuje v místní školní jídelně.

Další rozhovor jsme vedli s manžely Erbanovými. Jarmila Šircová-Erbanová pocházela z lékařské rodiny. Její otec byl primářem nemocnice Milosrdných sester Karla Boromejského na Mělníku. Později ona i její sestra pracovaly ve zdravotnic-

tví. Její matka byla v roce 1949 obviněna, že nepomáhala generálu Aloisi Liškovi k útěku do Velké Británie. Deset měsíců strávila ve vyšetřovací vazbě v pankrácké věznici. Jarmila Erbanová měla kvůli komunistům problémy při studiu a při hledání zaměstnání.

Pavel Erban byl synem Františka Erbana, který se aktivně účastnil domácího odboje za druhé světové války. Pavlu Erbanovi samotnému komunistický režim uškodil nejvíce v tom, že když byl na vysoké škole ekonomické v devátém semestru a k dokončení studia mu chyběla pouze diplomová práce a státnice, tak ho komunisté donutili školu opustit. Pavel Erban pak pracoval jako dělník v balárnách na Mělníku. I přes všechny nepříjemné události Pavel Erban uvedl, že se necítí být nějak poškozen a že ho to všechno spíše zocelilo.

Třetí rozhovor nám poskytl Vladimír Hradec, který byl odsouzen ve skupině s bratry Mašiny za to, že jim poskytoval pomoc a podporoval je. Podle rozsudku byl obviněn z velezrady, trestný čin vyzvědačství a trestný čin rozkrádání národního majetku. Byl odsouzen na dvacet dva let a byl vězněn celkem v pěti věznicích: na Pankráci, v Leopoldově, v pracovním táboře Nikolaj a Rovnost a v Plzni. Postih se však dotkl celé rodiny Hradcových. Otec a matka byli odsouzeni na 18 let za velezradu a bratr na 16 let, stejně jako otec za shromažďování střelných zbraní, které následně použili jejich přátelé bratři Mašíni. Ve výkonu trestu byl Vladimír Hradec téměř jedenáct let a po propuštění z věznice měl kvůli své minulosti problémy získat kvalifikované zaměstnání. Vladimír Hradec o minulosti, kdy téměř jedenáct let strávil ve věznicích, mluví otevřeně. Své zážitky a zkušenosti nám popisoval bez větších emocí, avšak bylo vidět, že život ve věznicích byl velice krutý a nelehký.

Vliv povodní na ekosystémy slepých ramen

Martin Sládeček (16 let), Tomáš Göndör (17 let), Karel Švarc (18 let),
Jakub Chaloupek (14 let), Nikola Kapic (15 let)

Povodeň je vždy chápána jako katastrofa, která poškozuje krajinu obývanou lidmi, ničí jejich rodné vsi, odnáší jejich obydlí a naopak přináší na jejich pozemky obydlí jejich sousedů, pračky, větve a hromady jiného haraburdí. Při své značné síle navíc těmto lidem topí kočky, psy a div ne i příbuzné. V neposlední řadě dává obrovskou příležitost médiím, aby o neštěstí lidí postižených dostyta informovaly lidi nepostížené, čímž jim zadaly příležitost k povodňové turistice, proti níž jsou posléze (opět v médiích) vzneseny námitky atd., atd. Když povodeň odejde, obrátí se obvykle pozornost všeho lidu na odklízení následků povodně, tedy škod způsobených povodní domorodcům. K tomu jsou obvykle potřeba lidské ruce a peníze. Ty ruce se obvykle (díků médiím) získají, s penězi to bývá horší. Nakonec se však i ty najdou a zájem médií ochabuje. Až do další povodně se toto téma vpaří z titulních stránek deníků a omezí se na občasně záblesky informací o tom, jak a co místní úřady záplavových oblastí dělají pro zmírnění následků budoucích povodní. O naprosté většině z nich je později řečeno, že jsou dosti, či naprosto neúčinné...

Většina lidí si toho pod pojmem „povodeň“ o moc víc nepředstaví. Povodeň však působí stejně v lidských osadách, v jejich okolí i v kterémkoliv jiném koutě zaplaveného území. Staví stejné překážky lidem, rostlinám, ptákům, rostlinám, žábám, ale i těm nejmenším broukům, či šnekům. Rozdíl je jen ve způsobu, jakým se jednotlivé organismy s těmito překážkami vyrovnávají, popřípadě jak je využívají ke svému prospěchu.

A právě vliv povodně na jednotlivé skupiny organismů, ale především na celá společenstva se stal předmětem našeho zájmu. Vzhledem k vlastním možnostem a především k zkušenostem nabytým při výzkumech v minulých letech, jsme pro výzkum vybrali následující skupiny organismů: rostlinná společenstva, vodní bezobratlé živočichy, obojživelníky a vodní a mokřadní ptáky.

Kromě živých organismů jsme se rozhodli zkoumat i některé fyzikálně chemické parametry povrchových vod. Volba zkoumaných lokalit nám byla usnadněna tím, že expedice přírodní školy, jejíž součástí měl náš projekt být, se konala na Mělnicku, tedy v oblasti, která má s povodněmi

v posledních letech nemálo zkušeností. Kromě nezapomenutelné povodně v roce 2002 zde totiž řádila o něco menší povodeň ještě na jaře 2006, tedy jen několik týdnů (měsíců) před začátkem našeho výzkumu. A právě následky této povodně jsme zkoumali.

Po zralém uvážení jsme dospěli k závěru, že z nabízejících se možností nejvýhodnější bude, se zaměřit na společenstva slepých ramen, tedy vodních nádrží, ležících v místech, kudy řeka (v našem případě Labe a Vltava) tekla před zásahem, ze strany člověka (úpravy toku prováděné na konci 19. a v průběhu 20. století). Na rozdíl od hlavního toku řeky jsou totiž povodní zasahovány méně často a méně intenzivně (zpravidla se jim vyhne hlavní přívalová vlna), a tudíž se dá očekávat její dlouhodobější vliv. Navíc se zde vyskytuje na poměrně malé ploše mnoho rozdílných druhů biotopů, od břehu přirozeného rázu s lesem blízkým původnímu lužnímu lesu, po umělou protipovodňovou hráz. Neposlední velkou výhodou slepých ramen je, že se jedná o lokality relativně malé rozlohy s možností poměrně přesného vymezení.

Slepá ramena jsme vybírali tak, aby obsáhla poměrně rovnoměrně celou zkoumanou oblast a aby se jednalo o lokality s alespoň řádově stejnou rozlohou. Nakonec jsme zvolili Kozelskou tůň u Mlékojed, Staré Labe u Obrůství a Vrbenské tůň u Vrbna. Na nich jsme v době od 4. do 14. června 2006 provedli pečlivý průzkum ve všech zvolených oborech. Zde jsou hlavní závěry.

Naměřené hodnoty chemických a fyzikálních parametrů vod nejsou na jednotlivých ramenech homogenní, tzn. hodnoty naměřené v různých částech slepého ramene se mění. Nebyl zjištěn přímý vliv okolních rostlinných společenstev. Jen hodnoty v sondách, vykopaných přímo v břehovém společenstvu byly značně rozdílné. Za zajímavé zjištění považujeme, že směrem k výtoku ze slepého ramene se zvyšuje vodivost i chemická spotřeba kyslíku, tj. celkové množství rozpuštěných anorganických i organických látek ve vodě.

Pomocí geobotanického mapování jsme zjišťovali vliv povodně na šíření ruderalních a invazních druhů rostlin v okolí slepých ramen. Podařilo se nám zjistit, že se ruderalní rostliny, především porosty kopřiv, šíří do okolí slepých ramen v zá-

vislosti na vzdálenost od současného koryta řeky. To znamená, že nejvíce těchto rostlin se vyskytuje v bezprostřední blízkosti toku. Také invazní rostliny se šíří především podél současného toku. Čím přirozenější je charakter břehu a rostlinného společenstva na něm, tím se tyto nežádoucí druhy vyskytují méně.

Další následky povodně na rostlinná společenstva jsme zaznamenávali s pomocí pevně vytyčených ploch na transektech kolmých k břehu slepých ramen. Na zkoumaných plochách jsme zaznamenali překvapivě nízkou druhovou bohatost. Jednotlivé druhy však byly zastoupeny vysokým počtem jedinců. Vývoj společenstev bude možné sledovat i v následujících letech, protože plochy zůstaly pevně vytyčeny.

Pomocí průzkumu vodních bezobratlých živočichů a jejich saprobních indexů jsme zjišťovali přibližnou čistotu vody. Zjistili jsme že, všechny tři ramena mají přibližně stejnou čistotu vody a jsou málo až středně znečištěná. Druhová bo-

hatost byla opět velmi nízká, ale počty jedinců jednotlivých druhů byly velmi vysoké. Druhové složení na jednotlivých ramenech bylo dosti homogenní.

Velmi drastický byl pravděpodobně dopad povodně na obojživelníky. Na zkoumaných lokalitách jsme těchto živočichů našli jen velmi málo. Nejvyšší početnost jsme navíc zaznamenali v menších vodních nádržích v těsné blízkosti slepých ramen a především na plochách, které nebyly povodní zatopené.

Je otázkou jak významný byl podobný dopad na populace vodních a mokřadních druhů ptáků. Na lokalitách, postižených ještě menší povodní v dubnu 2006 však nebylo hnízdění vodních ptáků umožněno, a ti se tedy zřejmě odsunuli na nezatopené plochy.

Všechny výše zmíněné domněnky a teorie budou muset potvrdit, nebo vyvrátit výzkumy v dalších letech, které též snad odhalí dlouhodobé trendy vývoje ekosystému slepých ramen po povodni.

Hostina

Jana Kopejtková

Ve druhé polovině našeho putování jsme zavítali do malebného městečka jménem Liběchov. Bylo příjemné letní poledne a my jsme seděli v zámeckém parku. Naše paní učitelka hledala paní kastelánku. Zámek ale již není několik let přístupný (od povodní v roce 2002), a tak paní kastelánka odešla do důchodu – nemohla se na chátrající zámek dívat.

Zjistili jsme si adresu a rozhodli pro nečekanou návštěvu. Jakmile jsme uslyšeli zacinkání klíčů v zámku bylo nám jasné, že máme vyhráno. Ve dveřích stála na první pohled sympatická, elegantní, starší dáma. Téměř okamžitě poznala paní učitelku (v Liběchově naše škola prováděla výzkumy již v roce 2003) a pozvala nás do svého domu u silnice. Dlouhé kamenné schody vedoucí do patra byly zdobené po stranách krásnými vázami. Z obývacího pokoje se na nás vyhrnul malý jezevčík a my jsme vstoupili do úplně jiného světa.

Starodávné hodiny na ještě starodávnejším sekretáři, krásný dlouhý dřevěný stůl, vyřezávané čalouněné židle, zrcadla, lampy a kontrastující moderní kožená pohovka. „Ta dáma má vkus.“ pomyslela jsem si.

Po rozhovoru nám nabídla ubytování – neodmítli jsme. Večer jsme povečeřeli s jistou noblesou a podle etikety. Taktéž jsme i královsky snídali. Avšak práce nás volala. Plni smutku jsme se loučili a přislíbili brzkou návštěvu.

Procházka kopřivami

Jakub Lhoťan

Já a můj kamarád Jakub jsme na Expedici byli ve skupině Ramena a dělali jsme botaniku. Toto naše posláné bylo spojeno s různými nebezpečnostvými. Jednoho krásného letního dne jsme s Kubou šli zmapovat jižní úsek slepého ramene jménem Vrbenská tůň. Vzali jsme si věci na výzkum, ozbrojili se Repelentem a lehkým oblečením, protože toho dne bylo velmi horko, a šli jsme na obchůzku. Cestou jsme potkali Tomáše a Andrého, kteří nám řekli, že je tam, kam máme namířeno spousta komárů.

Šli jsme dál, když se najednou před námi objevil černý oblak a rychle se k nám blížil. „Komáři!“ stačil jsem vykřiknout, ale v tu chvíli už jsem byl obsypán mračenem lačných komárů, kteří mě bodali úplně všude. Vytáhli jsme repetenty a začali každý z jednoho pálit. Hurá! Komáři to rychle vzdali a tak jsme vyrazili dál.

Asi po 200 metrech jsme narazili na pole, ale nebylo to ledajaké pole, bylo to KOPŘIVOVÉ POLE, a protože jsme neměli jinou možnost, než projít tímto peklem, hrdinně jsme vyrazili skrz.

Za nějakou chvíli jsme narazili na mýtinu, kde jsem si navlékl druhou polovinu kalhot a drali jsme se dál, pořád skrz kopřivy. Zanedlouho jsme uviděli okraj lesa a u něj posed. „To je naše spása!“ řekli jsme si a po velkém naříkání jsme se dostali až k posedu, vylezli jsme na něj a dívali se na obrovský lán kopřiv plni štěstí, že jsme z něj pryč, ale i smutku, že se musíme dostat zpět k jídlu.

Vývoj kulturní krajiny Kokořínska

Adam Rajčan (16 let)

Krajina Kokořínska byla nedávno krajinou německy mluvících obyvatel. Jednalo se o oblast vnitřních Sudet, známou zejména pro své přírodní a historické zajímavosti. V době první republiky byla tato krajina hojně navštěvovaná turisty – zejména z Prahy. Tito lidé zde nalézali krásnou neporušenou krajinu obehnanou pískovcovými skalami a protkanou mlýny. Hlavním turistickým bodem celé oblasti je hrad Kokořín, který je dominantou celého údolí. Údolím protéká říčka Pšovka, na které byly již od 12. století zakládány rybníky a mlýny, do kterých byla svážena úroda z polí nad údolím. Během třicetileté války byla tato oblast vystavena švédským vojskům, které zde napáchaly mnoho škod, zejména na vinicích, které bylo nutno po této válce nahradit chmelnicemi. Po jejím skončení se do oblasti Kokořínska stěhují obyvatelé německé národnosti, zejména Sasové. Budují zde roubené stavby a postupně okolní krajinu přetvářejí.

V letech 1945–46 jsou němečtí obyvatelé z této oblasti vysídleni a okolní krajina pustne. Zanikají chmelnice, dochází ke kolektivizaci bourají se roubené stavby, atd.

Proto se naše expediční skupina v počtu šesti lidí rozhodla zmapovat změny v kulturní krajině Kokořínska. Během našeho výzkumu jsme kromě literatury a vzpomínek usedlíků využívali mapové podklady z roku 1845, které jsme porovnávali se současností. Podařilo se nám zmapovat síť mlýnů, rybníků, sakrálních staveb a celou řadu dalších, dnes již často zanikajících, nebo i zmizelých krajinných prvků.

Mimo obecné dokumentace bylo naším cílem především porovnat život a využití krajiny v údolí Pšovky se zemědělsky využívanou krajinou v okolí vesnic Vidim a Nové Osinalice. Ke všem zkoumaným krajinným prvkům jsme pořizovali fotodokumentaci, uvedli jejich polohu do mapy a napsali jejich stručnou charakteristiku. Během našeho výzkumu se nám podařilo objevit mnoho krajinných zajímavostí, které jsou pro běžné návštěvníky tohoto kraje neznámé. Tato práce by měla odtajnit mnohé z nich a sloužit mj. i jako průvodce po zajímavostech tohoto kraje.

Poskytlí byste první pomoc?

Michaela Kubcová (14 let)

Kdybyste se koncem června pohybovali na Mělnicku a procházeli menšími městečky, mohli jste se s touto otázkou setkat naživo. Od 3. do 16. června 2006 se náš pětičlenný tým pohyboval s dotazníkem, který obsahoval i výše zmíněnou otázku, po obcích kolem Mělníka a Neratovic. Oblastní spolek Českého červeného kříže (ČČK) nás totiž inspiroval k zajímavému tématu naší práce na závěrečném výjezdu naší školy. Celé to naše snažení mělo za cíl zjistit, zda jsou lidé na Mělnicku ochotni poskytnout první pomoc v případech, že se stanou svědky nehody či úrazu, zda mají vědomosti o tom, jak se první pomoc správně poskytuje a také nás zajímalo, zda jsou dárci krve. Doplnujícím tématem pak byly otázky týkající se jejich vztahu k veřejným finančním sbírkám na dobročinné účely.

Vypadá to jednoduše, že? Vezmete papír, napíšete otázky, pošlete lidi do městečka, oni se vrátí s odpověďmi a pak... pak se z toho proberete nad tabulkami. Těch tabulek byla spousta. A práce taky. Aby ta práce měla význam, muselo těch vyplněných dotazníků být alespoň 500! Dobrá, ale to nestačí. V těch pěti stech dotaznících musí být správný poměr odpovědí od mužů a od žen, správný poměr u věku, vzdělání a místa bydliště (město či venkov). Odborně se tomu říká „kvótní výběr“ v populaci.

A tak jsme začali. Sestavili jsme dotazník a pak jsme pobíhali po městečkách a vesnicích Mělnicka od obchodu k obchodu, od domu k domu a hledali těch pět set ochotných mužů a žen se správným věkem, bydlištěm a vzděláním aby nám odpověděli na otázky z našeho dotazníku. Móóóc prima! Nejspíš si ani nedokážete představit, kolik lidí jsme museli oslovit, abychom těch pět set našli. Bylo jich snad milión... No, tolik jich tam snad ani nežijí, ale bylo jich prostě hrozně moc.

Po zhruba čtrnácti dnech v terénu a nekonečných hodinách nad počítačem při počítání a vyhodnocování výsledků, jsme se konečně dobrali nějakého závěru. Výsledkem všeho toho našeho snažení je zjištění, že znalosti o první pomoci mají lidé většinou neúplné, ale v případě potřeby jsou ochotni obětem havárií či nehod pomoci alespoň tím, co znají. Překvapilo nás, že pravidelných dárců krve bylo jen 20 % lidí – tady má určitě ČČK rezervy v propagaci i způsobech získávání nových dárců. Zato zhruba 70 % lidí je ochotných přispívat na veřejné finanční dobročinné sbírky. Panuje však obecná nedůvěra k pořadatelům sbírek. Lidé se bojí, že peníze nakonec budou použity na něco jiného, než bylo cílem sbírky.

Nejdůležitějším výsledkem celé „akce“ byla naše zkušenost s pořádáním průzkumu. Ta možnost, vyzkoušet si organizaci takového průzkumu od začátku až do konce – to je prostě k nezaplacení. Dnes už se jinak díváme na ty, kteří podobné průzkumy dělají po celé republice – preference politických stran, oblíbenost politiků, názory na výrobky – už víme, že za každým takovým průzkumem je spousta mravenčí práce mnoha lidí, o které se vůbec nemluví.

Náš průzkum jsme nakonec dali k dispozici ČČK na Mělníku. Věříme, že jim výsledek našeho snažení pomůže zlepšit jejich práci mezi lidmi tam, kde je to nejvíc třeba.

Voda jako živel, aneb setkání člověka s krajinou

Ondřej Solnička, Lukáš Hoch (oba 19 let)

Zamysleli jste se někdy nad tím, co pro Vás znamená VODA? Není jen zdrojem osvěžení v parném létě, ani není jen zdrojem pitné vody, která je tolik potřebná k životu, ale skrývá mnohá tajemství. Je v ní nespoutaná síla a zároveň klid naplňující lidské srdce. Někde působí pomalu a neviditelně, někde je nezkroutným a neutichajícím živlem. Právě VODA jako ŽIVEL se stala naším hlavním tématem.

V tomto roce jsme se na čtrnáctidenní expedici vydali do okolí Mělníka. Již v Praze vznikla šestičlenná skupina, která se s daným územím chtěla setkat skrze výtvarné umění. Mělnický kraj nabízí několik specifických námětů, ze kterých jsme si vybrali VODU. Téma VODA jako ŽIVEL bylo postupně doplněno o téma ČLOVĚK jako ŽIVEL, kdy jsme při našem putování navštívili místa, kde tyto živly utvářejí krajinu. Jednak nezávisle na sobě, jednak ve vzájemném propojení.

V první části našeho putování jsme procházeli Kokořínským dolem, kde jsme se s vodou setkali v její nenápadné podobě dlouhodobější vodní eroze působící na skály. V této části, která nabízí mnoho klidných rybníků, jsme se neseťkali s takovou živelností vody jako třeba v naší poslední části u technických památek. Skalní útvary v Kokořínském dole jsou tvořeny pouze přírodou, kdežto námi také navštívený Liběchovský okruh nabízí i skalní útvary vytvořené člověkem. I my jsme se nechali inspirovat a vyzkoušeli jsme si tesání do tvárnic. Výtvary jsme potom nainstalovali do skal u Lhotky blízko naší základny.

Posledním zastavením našeho putování bylo téma VINÁŘSTVÍ. Zde se opět setkávají živly ČLOVĚK a VODA, ovšem ne již v takové živelnosti. Člověk zde s vodou nesoupeří, ale spo-

lečně s ní, teplem a sluncem pomáhá uzrát vinné révě.

Před opuštěním mělnického kraje jsme ještě navštívili kostnici v Mělníce. V jejím sklepení bylo snadné pocítit, že ČLOVĚK jako ŽIVEL, který mnohdy dokáže krotit ostatní živly, narozdíl od nich není věčný.

Dokumentární film

Martin Havlík (16 let)

Výsledkem práce většiny skupin je pouze nezajímavý stoh papírů, případně soubor převedený na multimediální nosič. My jsme se rozhodli udělat práci jinou, a to v dnešní době poměrně atraktivní. Jedná se o prezentaci formou filmu.

Dokumentární snímek měl původně obsahovat města od Kralup až na sever po Kokořínsko. K původnímu konceptu patřila také myšlenka, která obsahovala zařazení herců do filmu coby turistů či průvodců. Časem se ale ukázalo, že film by byl jen nudnou procházkou krajem. Bylo potřeba vymyslet, čím snímek oživit a zároveň neubrat na kvalitě a obsahu. Výsledný nápad se ve filmu promítá jako prvek, který nemá s dokumentem mnoho společného, avšak dodává mu jistý impuls a spád.

Celkově nás na filmu pracovalo šest, což se na expediční dokumentární film ukázalo jako zbytečně moc. Na druhou stranu měl každý jasně stanovený úkol a práce běžela, jak měla. Postprodukce filmu byla udělána v Hawlis studiu za pomoci plně profesionální střižny. Prezentovatelná verze (včetně komentářů) byla hotova koncem června 2006. Následně jsme udělali již jen drobné změny. Současný výsledek se nachází v archivu Přírodní školy.

Co dodat?

Snad to, že naše země je krásná a je stále co nového objevovat, nad čím se divit a co dobrodružného zažít.

Že všude žijí krásní a dobří lidé, kteří vám dokážou podat ruku, pohoštění i vlídné slovo.

Že přátelství a poznání nového jsou věci, které nestojí nic, a přece si je nikde nekoupíte.

Že každý nový den je dar, který doceníme až na věčnosti.

Že děkujeme Vám všem, kteří jste nám na naší cestě pomohli.

Všechno je spojeno a cesty se kříží.

Proto brzy někde na shledanou

Vaše redakce

